

# Přesuny týlových svazků a útvarů

Současné platné předpisy pro pořádkovou a regulační službu jednoznačně nerozlišují systémy pořádkové a regulační služby, které objektivně vedle sebe existují. Pořádkovou službu můžeme rozdělit na

- týlovou,
- teritoriální,
- vojskovou — pořádkový systém svazku a útvarů.

Úkolem týlové pořádkové služby je zabezpečit pořádek v týlovém prostoru vojsk a v týlových přesunech. Její orgány budou vykonávat službu na UAS (silniční provozní útvary) a bude je řídit nadřazený štáb týlu.

Zásady činnosti teritoriální pořádkové služby jsou v podstatě totožné se zásadami služby týlu, je však organizována systémem orgánů vojenské dopravy. Její síť je řidší a může být popřípadě zhuštěna orgány ministerstva vnitra. Umístění teritoriální a týlové služby bude v podstatě statické a stabilní.

Platí stěžejní zásada, že u obou systémů **musí řídit velitelé a štáby přesunovaných vojsk**. Orgány vojenské dopravy a pořádková teritoriální a týlová služba jsou pouze jedním z prostředků zabezpečení přesunů a **nemohou velet přesunovaným vojskům**.

Orgány teritoriální a týlové pořádkové služby budou nápomocny prostředky zdravotnické a technické pomoci, odpočinkovými zařízeními, stravovacími stanicemi, dále informacemi o situaci na komunikaci a při regulaci pohybu pochodových proudů. Cílem a úkolem vojskové pořádkové a regulační služby je dát do rukou

velitele a štábu prostředek především k zabezpečení řízení vlastního přesunu. Je však spjata nejen s přesuny, ale s veškerou činností vojsk v poli.

## Současná — statická koncepce vojskové pořádkové služby.

Dosavadní řešení vojskové pořádkové a regulační služby je statické a vyžaduje, aby přesun byl zabezpečen **již před jeho zahájením**. Pohotovost pořádkové a regulační služby se má docílit rozestavením stanovišť a umístěním ukazatelů cest na celou hloubku přesunu nebo alespoň na její podstatnou část.

Splnění tohoto úkolu vyžaduje velký časový předstih a velkou potřebu vojáků a funkcionářů.

Dnešní časté vynucené změny pochodových os, nutnost manévru v prostoru soustředění, ukázaly nevhodnost tohoto řešení. Soudobá pořádková a regulační služba vyžaduje u vojsk takové řešení, které by ji neodtrhovalo od přesunujících se vojsk a zajišťovalo jí možnost pružně a okamžitě reagovat na vzniklé změny.

Předpokládá se rovněž rozvoj iniciativy u štábů týlových svazků a útvarů k uspokojivému řešení a zabezpečení těchto otázek.

Statická pořádková služba se může i nadále používat k řízení stálé dopravy, zejména přísunu a odsunu na UAS, avšak je méně vhodná v soudobých podmínkách k přesunům útvarů a svazků, které budou nuceny měnit směr přesunu, osy přesunu a volit objížďky.

## **Aktivace vojskové pořádkové služby u týlových svazků a útvarů.**

K úspěšnému přesunu je rozhodující činnost jednotek při vlastním přesunu. Složitost situace v počátečním období války ovlivní práci teritoriálních dopravních orgánů především v tom, že

— jednotky podílející se na pořádkovém a regulačním zabezpečení budou teprve mobilizovány,

— vedle vojenských přeprav bude značný rozsah přeprav evakuačních a národohospodářských,

— budou vyváženy vojenské sklady z prostorů mírové dislokace a vytvářeny sklady mobilní,

— v samém začátku bude operační týl rozmístěn na teritoriu.

V podmínkách PVO je nutné počítat s malými počty sil k regulaci na UAS. Vzhledem k tomu, že zájmová silniční síť je velmi rozsáhlá, přibližně 1/3 celkové sítě, nejsou KSVD a ostatní teritoriální orgány pravděpodobně schopny zabezpečit v POV pořádkovou a regulační službu v potřebném rozsahu.

Z toho vyplývá, že organizaci pořádkové a regulační služby při soustředění a rozvinutí vojsk v POV je nutné organizovat především na stupni útvarů a svazků. Tyto úkoly musí být splněny hlavně s plným využitím a respektováním pokynů teritoriálních orgánů.

Zejména bude nutné včas se informovat u KSVD, zda a jak je organizována silniční pořádková služba ve směru přesunu. Bude-li přesun po komunikaci, kde silniční pořádková služba není organizována, budou muset být organizována vlastními silami a prostředky.

Nedojde-li v těchto otázkách k úzké součinnosti s KSVD, nemůže být realizováno využití orgánů KSVD pro potřebu přesunujících se vojsk a jejich štábů.

To tedy vyžaduje těsnou spolupráci štábu svazku a útvaru s příslušnými KSVD. Proto by bylo vhodné, aby štáby svazku a útvarů ještě před zahájením přesunu organizovaly součinnost s jednotlivými KSVD.

Dosavadní praxi — vyčlenit k zabezpečení přesunu jen malou skupinu štábu bude nutné revidovat a naopak zdůraznit povinnost velitelů a štábů všech stupňů nepřetržitě řídit přesun své jednotky. Tento úkol nelze srovnávat ani zaměňovat za regulaci, zabezpečovanou teritoriálními a týlovými orgány.

## **Požadavky na systém pohyblivé vojskové pořádkové služby u týlových svazků a útvarů.**

Požadavky na vojskovou pořádkovou službu můžeme stručně charakterizovat těmito úkoly:

— pomáhat řídit přesuny vojsk bezpečným vedením proudu, zabezpečením regulace jak na ose, tak v prostorech velkých zastávek, celodenního odpočinku a prostorech rozmístění vojsk při dosažení cíle přesunu (v rozchodišti),

— zabezpečit průzkum pochodové osy s dostatečným časovým předstihem,

— při dosažení cíle pochodu zabezpečit včasnou přípravu a průzkum (rekognoskaci) prostorů soustředění (rozmístění vojsk). Rekognoskace na stupni útvaru musí zajistit hladký rozchod jednotek až do roty (v to).

Ponecháme-li dosud převládá názor, že na teritoriu a v týlovém prostoru není třeba organizovat vojskovou pořádkovou službu, nejsou tyto problémy dosud uspokojivě řešeny. Úkoly vojskové pořádkové služby se často zplošťují jen na více či méně dobře organizovanou regulaci. Potvrzuje se, že není možné oddělovat jednotlivé úkoly vojskové pořádkové služby od sebe, usku-tečňovat zvláštní opatření k jejich zabezpečení a vyčleňovat potřebné síly a prostředky až při přesunu. Bylo by žádoucí řešit tyto úkoly komplexně, v zájmu lepší přípravy ke splnění uvedených úkolů a zabezpečení maximální spolehlivosti a operativnosti.

U štábů týlových útvarů a svazků připadají v úvahu při řešení pořádkové a regulační služby tyto možnosti:

1. Jednotlivé útvary a velitelství svazku se přesunují v samostatných pochodových prouděch. Tak tomu zpravidla bude při přesunech z prostorů mírové dislokace do prostorů soustředění a v některých případech až do prostorů vlastní bojové činnosti.

2. Velitelství svazku se všemi podřízenými útvary a jednotkami se společně přesunují po jedné pochodové ose. Tento případ může nastat v POV při přesunu tehdy, dojde-li na základě bojové situace k opožděnému vydání úkolů svazku.

Příkladem nevhodnosti současného způsobu organizace přesunů některých týlových útvarů jsou stavební a mostní útvary železničního svazku, které vytvářejí normální a pomalý sled. Toto vytváření normálních a pomalých sledů pochodového proudu je u železničních stavebních a mostních útvarů méně vhodné k zabezpečení řízení pochodového proudu.

Při vytváření pomalých a normálních sledů je nutné brát v úvahu tyto základní negativní faktory

— vyčlenění velkého množství sil a prostředků do pořádkové služby pro oba pochodové proudy útvaru;

— velké organizační nároky na velitele a štáby k zabezpečení řízení a velení oběma pochodovými proudy;

— minimální, resp. žádná znalost situace velitele a štábu za přesunu v pomalého sledu. (V pomalém sledu je limitující těžká technika útvaru).

Na základě těchto skutečností by bylo účelné u železničních stavebních a mostních útvarů organizovat při přesunech jen jeden sled.

### Systém pohyblivé pořádkové služby

Hlavním charakteristickým znakem vojenské pořádkové služby by měla být její pohyblivost. Pořádkové orgány útvarů a svazků by měly plnit svoje povinnosti za pohybu. Přitom je potřebné nespolehat se jen na pořádkovou službu teritoriální a týlovou, ale položit důraz především na řízení pochodových proudů silami přesunujících se jednotek.

V soudobých podmínkách boje by bylo plnění úkolů pro pořádkovou službu, organizovanou staticky, zvláště obtížné.

Účelnější by byla **pohyblivá pořádková služba**, organizovaná na všech stupních jednotek, útvarů a u svazků v potřebných počtech.

Štáb svazku, v případě přesunu útvarů po jedné pochodové ose mohl by využívat část pořádkových orgánů útvarů a jednotek k organizaci svazkové pořádkové služby. Vyhovující řešení musí zabezpečit, aby orgány pořádkové služby vytvářely před i za proudem pohyblivou clonu, pohybující se v průběhu stejnou rychlostí jako proud.

K dosažení tohoto cíle by bylo vhodné organizovat pohyblivou pořádkovou službu týlových útvarů s tímto členěním:

**Čelní pořádkovou skupinu** vysílat minimálně na vzdálenost délky pochodového proudu před pochodovým proudem tak, aby mohla zajistit včasné zásahy do řízení pohybu proudu, vést dostatečný průzkum pochodové osy a objíždět, včas hlásit zátarasy a zamoření, vyžádat rozhodnutí o objíždě a vystavit regulační orgány na nepřehledných místech, odbočkách, ve městech apod.

Tyto přechodné regulační orgány by se stahovaly do průchodu zádě pochodového

vého proudu nebo by předávaly pořádkové úkoly čelním pořádkovým orgánům následujícího útvaru. Bylo by účelné je ihned po dojetí čela vlastního proudu při zastávce zařadit opět do čelní pořádkové skupiny. K tomuto střídání by mělo docházet na stupni útvarových proudů.

K zabezpečení pohyblivosti těchto regulačních orgánů (směrníků) by bylo výhodné použít motocyklisty, což by umožnilo rychle rozestavit a po splnění úkolu stáhnout směrníky ke stanovené čelní skupině pořádkové služby.

K splnění úkolů čelní pořádkové skupiny by vyhovovalo toto složení:

Velitelem čelní pořádkové skupiny by měl být zkušený důstojník štábu (s terénním vozidlem), jemuž by byla přímo podřízena celá čelní pořádková skupina složená z vojáků pro ženijní, radiální, chemický, biologický průzkum a radiisty se střední rádiovou stanicí (VXN-101). Bude-li mít pořádková skupina před vlastním proudem náskok minimálně jedné délky pochodového proudu, postačí k zabezpečení regulačních úkolů motorové vozidlo s regulovčíky. Při uplatnění zásady, že je možné staticky směrníky vystavovat za pochodu velmi omezeně — jen k zabezpečení zvlášť důležitých míst, bylo by vhodné použít motocyklisty výhradně jako pohyblivé spojky. Takto složená čelní pořádková skupina by mohla popř. plnit současně úkoly PzH.

Druhou skupinu pořádkové služby by mohla tvořit vyčleněná **záložní pořádková skupina** ve stejném složení jako čelní pořádková skupina. Ta by se měla pohybovat v čele pochodujícího proudu s úkolem vyjždět ihned na nový směr, změnit-li se osa přesunu, nebo na objezdnou komunikaci a střídát čelní pořádkovou skupinu při zastávkách a odpočinku.

Velitel této skupiny (záložní) by kromě uvedených úkolů zabezpečoval bezprostřední vedení proudu podle mapy na čele pochodového proudu, pokud by tato skupina nebyla nasazena.

Za záložní pořádkovou skupinou do čela hlavních sil bylo by účelné vyčlenit „skupinu zabezpečení pohybu“ (SZP) s úkolem přímého zabezpečení pochodového proudu na ose přesunu.

Třetí skupinou pořádkové služby by měla být **uzavírací pořádková skupina**, která by se pohybovala na zádě proudu za „TUH“.

Zatím co by úkoly prvních dvou skupin byly převážně regulační a zabezpečovací, úkol této skupiny by měl více uzavírací

charakter. Jejím úkolem by bylo především dbát, aby se proud netrhal a aby nepředjížděl, kdo není k tomu oprávněn. Tato skupina by zodpovídala za ukončení regulace pochodových proudů a odvoz regulovčků (směrníků).

Tato skupina by mohla být početně slabší, se dvěma motocyklisty (spojkami) a pohyblivým dopravním prostředkem s rádiovou stanicí (VXN-101) k odvozu regulovčků (směrníků) po přechodu pochodového proudu.

Při přesunech útvarů svazku po jedné pochodové ose by bylo vhodné, aby tuto činnost řídil přímo štáb svazku. To by ovšem vyžadovalo vyčlenit **operační skupinu štábu svazku**, s úkolem řídit jak všechny skupiny pořádkové služby útvarů, tak činnost vyčleněných prostředků k zabezpečení pohybu proudu.

Tento navrhovaný možný systém pohyblivé pořádkové služby u týlových svazků a útvarů za pochodu je dostatečně jednoduchý a nekomplikovaný i v případě, že se uskuteční po jedné pochodové ose

přesun většího počtu pochodových proudů a zajišťuje i plynulost přechodu na plnění dalších úkolů při dosažení cílového prostoru pochodu.

V závěrečné fázi pochodu by čelní pořádková skupina plnila úkoly rekognoskace stanovených prostorů. Záložní pořádková skupina by v blízkosti těchto prostorů plnila úkoly statické pořádkové a regulační služby na vnějším obvodu prostoru, na těch křižovatkách (rozchodištích), z nichž by bylo nutné dirigovat jednotky do vykázaných prostorů a zabránit tomu, aby do prostorů vjížděly nepovolané osoby a vozidla.

Bylo by výhodné, aby pořádkovou službu zabezpečovaly štáby a to svojí přímou účastí v jejich orgánech.

Dále by bylo účelné vyčlenit důstojníky do pořádkové skupiny. Do této činnosti by mohli být zařazeni důstojníci všech skupin jak z VS, tak z TVS od všech složek. Přitom však je nutné mít hlavně vždy na mysli úkoly, které budou jednotky plnit po skončení přesunu.